

Quisling en maktsyk, egoistisk hensynsløs psykopat.

Forhenværende statsminister gir sin forhenværende
forsvarsminister det glatte lag.

Fylkesmann Hundseid levde i dødelig angst
for Norges dikta'or og ble paralyisert inn i NS.

Drammen forhørsrett ble satt i Ilafengsel i går under ledelse av byfoged Cappelen. Til behandling forelå fengslingsbegjæringer over en del drammenfolk siktet etter landssvikanordningen. Blant de siktede var tidligere fylkesmann i Buskerud, Jens Hundseid. Siktelsen mot ham går foreløpig ut på at han har vært medlem av NS, og at han har oppfordret folk til å slutte seg til «partiet».

Siktede, som har vært medlem av NS siden høsten 1940, avgir en lengre forklaring. Han trekker først opp bakgrunnen for sitt forhold til Quisling og begynner med det tidspunkt da siktede overtok statsministerstillingen i bondepartiregjeringen etter statsminister Kolstads død i mars 1932. Quisling var medlem av regjeringen som forsvarsminister, og forholdet mellom de to herrer ble snart meget spent. Spenningen fikk sin første utløsning da Quisling holdt sin store tale mot kommunismen i Stortinget 7. april 1932. Etter Quislings tale hadde siktede i egenskap av statsminister tatt ordet og uttalt at Quislings tale stod for hans egen regning og at regjeringen ikke kunde ta ansvaret for den. Etter dette erklærte Quisling at han var blitt sveket av sin egen statsminister og forholdet mellom siktede og Quisling ble meget kritisk. Quisling gikk endog så vidt at han krevde at siktede skulde tre tilbake som statsminister.

— Quisling var i det hele tatt en sprengkille i bondepartiregjeringen, sier siktede. Han var et permanent uromoment, slik at samarbeidet innen regjeringen ble meget vanskelig.

Hundseids regjering demisjonerte i mars 1933. Etter det hadde siktede ingen forbindelse med Quisling før han en dag 1941 møtte ham tilfeldigvis og håndhilste på ham. Noen samtale hadde han dog ikke med ham.

— Jeg hadde nemlig, sier siktede, hørt Quisling å kjenne som en maktsyk, brutal og hensynsløs mann som jeg direkte var redd. Og da jeg fikk høre at Quisling hadde oppkastet seg til diktator etter tyskerens ankomst til landet 9. april 1940, gjorde dette et sterkere inntrykk på meg enn selve okkupasjonen. For min egen person ventet jeg meg det verste av ham. Min familie og mitt personale og tjenerskap i fylkesmannsboligen evakuerte og jeg torde ikke være alene der, så redd var jeg Quisling. Jeg flyttet til en bekjent.

— De skal iallfall ikke få meg levende, sa jeg til ham. Og jeg skaffet meg gift for alle tilfelles skyld.

Dommeren: — Det er vel best at pressens representanter anmodes om å være forsiktige med sine referater på dette punkt?

Siktede: — Jeg er interessert i at saken blir best mulig offentlig belyst.

Tiden gikk, og en søndag i begynnelsen av juni fikk siktede telefonoppringning av tyskeren dr. Richert fra Reichskommissariatet. Tyskeren bad om en konferanse. Han kom, og hadde med seg både tolk og stenograf. Tyskeren spurte siktede om denne var villig til å overta formannstillingen i et bondesamband som tyskerne aktet å opprette her i landet. Siktede svarte nei. Så spurte tyskeren plutselig:

— Hva mener De om Quisling?

— Quisling og jeg er politiske motstandere og dertil personlige uvenner, så jeg kan ikke avgi noen objektiv uttalelse om ham, hadde siktede svart. Dessuten ønsker jeg ikke å uttale meg om en landsmann til tyskerne.

— Men, sier siktede i retten, etterhånden falt det meg inn at jeg ved å si min mening om Quisling rett ut til tyskerne, kanskje kunde få satt ham definitivt ut av spillet. Tyskeren lovet å behandle mine uttalelser konfidentielt. Jeg sa da at Quisling var landets mest upopulære mann, at han ikke kunde administrere, at han helt savnet menneskekunnskap og at han var uten evne til praktisk grep på tingene. Jeg uttalte videre at Quisling nok var begavet, men at jeg anså ham for å være unormal, en psykopat, at han selv utgav seg for å være idealist, men at han i virkeligheten var en brutal og maktsyk egoist.

— Og sommeren gikk, fortsetter siktede, under et voldsomt arbeidspress i fylkeskontoret. Tyskerne var masete og det var meget vanskelig å være fylkesmann. Særlig da for meg som svevde i en evig personlig angst for Quisling.

Så en dag reiste siktede inn til Oslo for å konferere med Riisnæs, som han kjente som en hyggelig mann fra den tid Riisnæs hadde vært statsadvokat i Buskerud. Siktede fortalte Riisnæs om sin engstelse for hva Quisling kunde finne på for gammelt uvennskaps skyld.

AFTENPOSTENS

35 ÅRS OKKUPASJON

VOLDSOM GJÆRING UTEN

Av dr. philos.

ANTON MOHR

Stykke for stykke har Japan i de siste halv hundre år erobret sitt imperium. Begynnelsen ble gjort i 1895, da øyriket etter den kinesisk-japanske krigen vant kontrollen over Korea og Formosa. Kulminasjonen nåddes under den annen verdenskrig. Sommeren 1942 strakte det japanske herredømme seg mere eller mindre sammenhengende fra Burma i vest til Marshalløyene i øst, fra Sachalin i nord til Guadalcanar i sør. Det var den gang et imperium som, hva utstrekning og folketall angår, fullt vel kunde sidestilles med verdenshistoriens største.

Seinere er det som bekjent gått tilbake. I dag trues selve det japanske moderland på livet. Daglig regner spreng- og brannbomber ned over de japanske industridistrikter. Alt tyder på at det nu bare er et spørsmål om tid når også denne siste av aksemaktene må kapitulere betingelsesløst. — Av det japanske krigskabinetts 10 medlemmer skal de 6 tilhøre storindustrien eller være intimt alliert med denne. Disse menn er visstnok ikke til sinns å la den japanske industri dele skjebne med den tyske.

Når vi tenker på Japan, tenker vi først og fremst på de fire store og de mange små øyene som tilsammen dan-